

Άρειος Πάγος: 727/1978, Τμ. Β'

Πηγή: Ε.Ε.Δ 37/78 σελ. 848

Περίληψη: Σύμφωνα με το άρθρο 16 του β.δ. 24.7/28.8.1920 και την αρχή του επαγγελματικού κινδύνου "ο παθών έχει εκλεκτικόν δικαίωμα προς αποζημίωσιν κατά τον ν. 551/1915 ή το κοινόν δίκαιον κατά του εργοδότη και του υπό τούτου προστηθέντος μόνον, εάν το ατύχημα προήλθεν εκ δόλου του εργοδότη ή του υπ' αυτού προστηθέντος ή εξ ειδικής αυτών αμελείας, ήτοι εκ της παρά τούτων μη τηρήσεως των περί των όρων ασφαλείας νόμων, διαταγμάτων και κανονισμών". η επιλογή της αποζημίωσης του ν. 551/1915 από τον παθόντα επιφέρει την απαλλαγή του εργοδότη και του προστηθέντος απ' αυτόν από την υποχρέωση αποζημίωσης κατά το κοινό δίκαιο. "ο παθών διατηρεί το δικαίωμα της κατά το κοινόν δίκαιον αποζημίωσης, κατά του υπαιτίου του ατυχήματος, μόνον εφ' όσον ούτος είναι τρίτον πρόσωπον, διάφορον του εργοδότη και των υπό τούτου προστηθέντων εις την επιχείρησίν του εργατοϋπαλλήλων (Ολομ. Α.Π. 1267/1976)". - Η αντίθετη κρίση της εφετειακής αποφάσεως είναι αναιρετέα.

Απόφαση Δικαστηρίου:

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος κ. ΗΛ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Εισηγητής ο Αρεοπαγίτης κ. Π. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ

Δικηγόροι οι κ.κ. Β. Βασιλείου, Εμμ. Ανδριανάκης

Το άρθρον 16 του από 24.7/25.8.1920 β. δ/τος περί κωδικοποιήσεως των διατάξεων του ν. 551/1915 και των τροποποιήσεών του εις μεν την παράγραφόν του 1 ορίζει ότι οι παθόντες εξ ατυχήματος του άρθρου 1, δυναμένου να αποδοθή εις δόλον του εργοδότη ή του υπ' αυτού προστηθέντος προσώπου, ως και τα αντ' αυτών, κατά τας διατάξεις του άρθρου 6 δικαιούμενα πρόσωπα, έχουν το εκλεκτικόν δικαίωμα να ασκούν είτε την εκ του παρόντος νόμου είτε την εκ του κοινού αστικού δικαίου προσήκουσαν εις αυτούς αξίωσιν προς αποζημίωσιν και ότι το αυτό ισχύει και διά την περίπτωσιν, καθ' ην το ατύχημα επήλθεν εν εργασία ή επιχειρήσει, εις ην δεν ετηρήθησαν αι διατάξεις των ισχυόντων νόμων, διαταγμάτων ή κανονισμών περί των όρων ασφαλείας και ένεκα της μη τηρήσεως αυτών, εις δε την παράγραφόν του 3 διαλαμβάνει ότι εν περιπτώσει επιλογής της κατά τον παρόντα νόμον αποζημίωσης, τα αυτά πρόσωπα διατηρούν την κατά το κοινόν δίκαιον προσήκουσαν εις αυτούς αξίωσιν εναντίον του υπαιτίου του ατυχήματος προσώπου, εφ' όσον τούτο είναι διάφορον του κατά τον παρόντα νόμον υποχρέου προς αποζημίωσιν. Εκ των διατάξεων τούτων του ν. 551/1915 και της εφ' ης το όλον σύστημα στηρίζεται αρχής του επαγγελματικού κινδύνου, απορρυσάσης εκ της διαπιστώσεως ότι ο απασχολούμενος εις τας εν άρθρω 2 αυτού επιχειρήσεις και εργασίας, ως εκ της βαθμιαίας εξοικειώσεώς του προς τους εκ της λειτουργίας αυτών κινδύνους και της απορροφήσεως της προσοχής του εις την εκτέλεσιν των καθηκόντων του παραμελεί την ενδεικνυομένην από των κινδύνων προφύλαξιν αυτού του ιδίου και των συναδέλφων του, σαφώς προκύπτει ότι η αντικειμενική ευθύνη του εργοδότη προς αποζημίωσιν, καλύπτει και την εξ ης επήλθε το ατύχημα αμέλειαν του προστηθέντος εργατοϋπαλλήλου του ου μόνον όταν το ατύχημα έπληξεν τον αμελήσαντα, αλλά και όταν έπληξε και τους συναδέλφους τους και ότι ο παθών έχει εκλεκτικόν δικαίωμα

προς αποζημίωσιν κατά τον ν. 551/1915 ή το κοινόν δίκαιον κατά του εργοδότη του και του υπό τούτου προστηθέντος, μόνον, εάν το ατύχημα προήλθεν εκ δόλου του εργοδότη ή του υπ' αυτού προστηθέντος ή εξ ειδικής αυτών αμελείας, ήτοι εκ της παρά τούτων μη τηρήσεως των περί των όρων ασφαλείας νόμων, διαταγμάτων και κανονισμών, ότι η παρά του παθόντος επιλογή της κατά τον ν. 551/1915 αποζημιώσεως επιφέρει την απαλλαγήν του εργοδότη και του παρ' αυτού προστηθέντος της υποχρεώσεως προς αποζημίωσιν κατά το κοινόν δίκαιον όταν τοιαύτη υφίσταται, ήτοι εις τας ρηθείσας περιπτώσεις του δόλου και της ειδικής αμελείας και ότι ο παθών διατηρεί το δικαίωμα της κατά το κοινόν δίκαιον αποζημιώσεως κατά του υπαιτίου του ατυχήματος μόνον, εφ' όσον ούτος είναι τρίτον πρόσωπον, διάφορον του εργοδότη του και των υπό τούτου προστηθέντων εις την επιχείρησίν του εργατούπαλλήλων (Ολομ. Α.Π. 1267/1976)(*). Η αντίθετος ερμηνεία, καθ' ην αι ρηθείσαι διατάξεις του ν. 551/1915 απαλλάσσουν των κατά τον Α.Κ. συνεπειών της αμελείας του εργοδότη και των παρ' αυτού προστηθέντων, μόνον, εκείνον και ουχί και τούτους, εμφανίζει τας διατάξεις αυτάς ανακολούθως προς την εξ ης απέρρευσαν ρηθείσαν αρχήν του επαγγελματικού κινδύνου, η ανακολουθία δε αύτη εμφανίζεται εντονωτέρα όταν εξ αμελείας, μη ειδικής, προστηθέντος επήλθεν εργατικόν ατύχημα πλῆξαν και τον αμελώς συμπεριφερθέντα και συνάδελφόν του, διότι εις την περίπτωσιν ταύτην ο μεν εργοδότης δεν ευθύνεται, κατά τον Α.Κ., εκ της προστήσεως προς αποζημίωσιν του μη υπαιτίου εκ των παθόντων το ατύχημα, ο δε εκ τούτων υπαίτιος του ατυχήματος δικαιούται να λάβη την κατά τον ν. 551/1915 περιορισμένην αποζημίωσιν, αλλ' υποχρεούται συνάμα, υπό την αντίθετον εκδοχήν ταύτην, να αποζημιώση κατά τον Α.Κ., ήτοι πλήρως, τον εκ της υπαιτιότητός του παθόντα και μη όντα υπαίτιον του ατυχήματος συνάδελφόν του.

Εν προκειμένω, ως προκύπτει εκ της προσβαλλομένης αποφάσεώς του, το Εφετείον, μετ' ανέλεγκτον εκτίμησιν των αποδείξεων, εδέξατο ότι λόγω της ιστορουμένης λεπτομερώς αμελούς συμπεριφοράς του αναιρεσειόντος και της, επίσης ιστορουμένης ομοίας συμπεριφοράς του αναιρεσιβλήτου, οίτινες ειργάζοντο εις την ***, ο μεν πρώτος ως τεχνικός υπάλληλος υπεύθυνος της φυλακής ολοκλήρου του τμήματος ελάστρων, ο δε δεύτερος ως εργάτης εις την του τμήματος τούτου ανέμνη περιελίξεως σιδήρου, εις ην είχε τοποθετηθή από ολίγου χρόνου παρά του αναιρεσειόντος, ο αναιρεσιβλήτος ετραυματίσθη την 30.9.1968 εις τον μηρόν και υπέστη επιπεπλεγμένον κάταγμα του δεξιού μηριαίου οστού, εκ του τραυματισμού δε τούτου κατέστη ανίκανος προς εργασίαν και υπέστη τας αναφερομένας ζημίας εκ της στερήσεως των αποδοχών του κατά το διάστημα της προς εργασίαν ανικανότητός του και λόγω των διά την ιατροφαρμακευτικήν του περίθαλψιν καταβληθεισών δαπανών του. Περαιτέρω το Εφετείον, δεχθέν ότι η συνυπαιτιότης του αναιρεσιβλήτου ανήρχετο, εις 50%, υπεχρέωσε τον αναιρεσειόντα να πληρώση εις τον αναιρεσιβλήτον το ήμισυ της εκ δραχμών 49.375 συνολικής ζημίας τούτου, ως και δρχ. 5.000 διά χρηματικήν του ικανοποίησιν, λόγω της ην υπέστη εκ του τραυματισμού του ηθικής βλάβης επί τη προκυπτούση εκ της αναφοράς του εις την διατάξασαν τας αποδείξεις απόφασίν του, αιτιολογία ότι ο προστηθείς, αναιρεσειών, ως διάφορον του εργοδότη πρόσωπον, ευθύνεται εις αποζημίωσιν κατά τον Α.Κ., λόγω της ρηθείσης μη ειδικής αμελείας του. Ταύτα αποφηνάμενον το Εφετείον παρεβίασε τας ρηθείσας διατάξεις, αναιρετέαν δε κατέστησε την προσβαλλομένην απόφασίν του, κατά το άρθρον 559 αριθ. 1 του Κώδ. Πολ. Δικ. και τον βάσιμον περι τούτου μοναδικόν της αναιρέσεως λόγον. (Αναιρεί την Ε.Α. 5599/1976).

(*) EEΔ 36, 198.